
Sprawozdanie dla Rady Państwa PRL z działalności adwokatury w 1984 roku

Palestra 29/7-8(331-332), 85-98

1985

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez **Muzeum Historii Polski** w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

co w dobie nowelizacji będzie miało ogromne znaczenie. W każdym razie monografia Z. Gostyńskiego stanowić będzie ciekawą i pożyteczną lekturę w rękach każdego prawnika.

Piotr Hofmański

NACZELNA RADA ADWOKACKA

A.

SPRAWOZDANIE DLA RADY PAŃSTWA PRL Z DZIAŁALNOŚCI ADWOKATURY w 1984 roku

1. Wstęp

Naczelna Rada Adwokacka — na zasadzie art. 13 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. — Prawo o adwokaturze — przedstawia Radzie Państwa sprawozdanie z działalności adwokatury w 1984 r. Jest to już trzecie sprawozdanie. Jego podstawę stanowią zadania adwokatury wynikające z ustawy — Prawo o adwokaturze oraz z wytycznych Komisji Prawnej Rady Państwa, wydanych w nawiązaniu do przyjętego przez Radę Państwa na posiedzeniu w dniu 1 marca 1984 r. sprawozdania z działalności adwokatury w 1983 r.

Wytyczne Komisji Prawnej Rady Państwa zostały szczegółowo przeanalizowane na posiedzeniu Naczelnej Rady Adwokackiej, która podjęła uchwałę w sprawie ich realizacji. W uchwale tej m.in. NRA postanowiła skoncentrować wysiłki organów samorządu adwokackiego na kształtowaniu racjonalnych i politycznie odpowiedzialnych postaw adwokatów i prowadzić politykę kadrową opierając się na zasadzie rozmieszczenia adwokatów oraz na rękojmi prawidłowego wykonywania zawodu, ocenianej w kategoriach obywatelskich, etycznych i intelektualnych.

NRA, mając na względzie potrzebę zapewnienia społeczeństwu właściwej pomocy prawnej, postanowiła uwzględniać zasady takiej polityki kadrowej, która zapewni podniesienie jakości świadczonych usług prawnych oraz ich dostępności. W uchwale NRA zwróciła szczególną uwagę na sprawę poziomu etycznego adwokatów, a także na sprawność i skuteczność postępowania dyscyplinarnego w zakresie przeciwdziałania nieprawidłowym zjawiskom i postawom. (Szczegółowe informacje dotyczące realizacji wytycznych zawarte są w dalszej części sprawozdania). W rezultacie tych prac realizowano zasadę, że w każdej miejscowości, w której siedzibę ma sąd rejonowy, funkcjonuje zespół adwokacki, a w innych miejscowościach o występującym nasileniu zapotrzebowania na pomoc prawną okręgowe rady adwokackie, działające w porozumieniu z terenowymi organami administracji państwowej, występują z wnioskami o wyrażenie zgody przez Ministra Sprawiedliwości na wykonywanie zawodu adwokata indywidualnie.

Zalecenia Rady Państwa były też realizowane w bieżącej działalności Prezydium NRA w zakresie nadzorczym, a także przez udzielanie ogólnych wytycznych i po-

mocy w działalności okręgowych rad adwokackich oraz w upowszechnianiu ich dobrych doświadczeń w wykonywaniu prawa o adwokaturze.

Rok 1984 charakteryzował się w działalności organów samorządu adwokackiego stałą dbałością o podnoszenie sprawności funkcjonowania organów samorządu, szczególnie w zakresie spraw osobowych i dyscyplinarnych. Postęp jest też w tych zakresach widoczny (wzrost prawidłowości decyzji i ich terminowości), jakkolwiek nie jest on równomierny we wszystkich organach samorządu, a więc nadal nie jest zadowalający. Adwokatura wszystkie zadania wykonuje poprzez społeczną pracę adwokatów na rzecz swego samorządu (794 adwokatów w organach samorządu), mając niewielką obsługę urzędniczą (np. Biuro NRA dysponuje liczbą 15,5 etatu). Taka metoda pracy, wartościowa społecznie i wzmagająca poczucie odpowiedzialności za zbiorowość, stwarza jednak określone trudności z uwagi na brak elementu dyspozycyjności.

Osiągnięcia skuteczności działania w poszerzonych zadaniach dokonuje się wolniej dlatego, że wymaga to wzrostu świadomości środowiska w zakresie zmienionych uprawnień samorządu oraz przekazania mu w części zadań administracyjnych organów państwowych.

Naczelna Rada Adwokacka swe główne zadania w bieżącej kadencji widzi w wypracowaniu prawidłowej organizacji pracy i takiego modelu funkcjonowania samorządu, który podejmie odpowiedzialność nie tylko w zakresie wykonywania prawa o adwokaturze zgodnie z jego literą i intencją, ale również w zakresie właściwego kształtowania postaw politycznych i ideowych adwokatury w warunkach określonych przez socjalistyczny ustrój Państwa Polskiego oraz przez realia współczesnego świata.

Rok sprawozdawczy nie w pełni sprzyjał skuteczności pracy i ostatecznemu wykształceniu się takiego modelu funkcjonowania, jakkolwiek wyraźnie ukierunkował prawidłowe tendencje pracy organów samorządu adwokackiego.

Istotne znaczenie dla samorządu miało zaskarżenie przez Ministra Sprawiedliwości do Sądu Najwyższego wszystkich uchwał Krajowego Zjazdu Adwokatury, w tym regulaminów, stanowiących podstawę wykonywania zawodu i działania organów samorządu adwokackiego.

Sąd Najwyższy w wyniku rozpoznania tej skargi uchylił te regulaminy w ściśle określonych częściach, natomiast uchylił w całości podjętą na Krajowym Zjeździe Adwokatury (w październiku 1983 r.) uchwałę Nr 7, zawierającą wytyczne działalności samorządu adwokackiego na całą kadencję 1983—1986.

Na tle tych zdarzeń adwokatura dokonała krytycznej oceny działalności własnej i innych organów samorządu adwokackiego oraz podjęła środki zaradcze w dziedzinach słusznie ocenianych w sposób negatywny (sprawy osobowe i dyscyplinarne).

Równocześnie NRA wzmogła swój udział w konstruktywnym oddziaływaniu na rzecz porozumienia narodowego, rozwoju demokracji i umocnienia Państwa. Wyraziło się to w instytucjonalnym udziale w pracach PRON, w popularyzacji prawa wyborczego, w szerokim włączeniu się w kampanię wyborczą do rad narodowych, w wyniku której 49 adwokatów pełni funkcje radnych, w udziale adwokatury w realizacji programu edukacji prawnopństwowej społeczeństwa, w nawiązaniu i zacieśnieniu kontaktów z organizacjami społecznymi dla szerzenia kultury prawnej i zapobiegania patologii społecznej.

Rok 1984 obfitował w wydarzenia o doniosłym znaczeniu politycznym i społecznym. Zaliczyć do nich należy przede wszystkim wybory do rad narodowych, ogłoszenie amnestii oraz jubileusz 40-lecia Polski Ludowej. Adwokatura uczestniczyła w pracach nad przygotowaniem założeń do ustawy amnestyjnej, widząc w tym akcie prawnym szerokie możliwości powrotu do normalnych warunków życia i pracy

wielu spośród obywateli, którzy weszli w konflikt z prawem oraz dalszą stabilizację stosunków społecznych w Polsce.

Jubileusz 40-lecia Polskiej Ludowej Adwokatura uczciła włączając się w państwowe obchody oraz organizując cykl własnych uroczystości terenowych i imprezę centralną z udziałem przedstawicieli najwyższych władz politycznych i państwowych, poświęconą roli i miejscu adwokatury w polskim systemie prawnym w 40-lecie Państwa Ludowego.

W okresie sprawozdawczym w NRA zaszły zmiany w składzie osobowym. Wszedł w jej skład adw. Marian Anczyk (Kraków). Odeszli ze składu: adw. Stanisław Warchołik (zmarł) i adw. Włodzimierz Wielgus (zrezygnował z powodu długotrwałej choroby). Ze względu na toczące się postępowanie dyscyplinarne obowiązków członków NRA nie wykonywali i nie wykonują adw. Maciej Bednarkiewicz i adw. Władysław Siła-Nowicki.

Naczelna Rada Adwokacka prowadziła swą działalność w ramach prac komisji stałych oraz zespołów d/s współdziałania z poszczególnymi organami państwowymi. Są to Zespoły d/s Współpracy z Sądem Najwyższym, Państwowym Arbitrażem Gospodarczym, Naczelny Sąd Administracyjny, Ministerstwem Finansów, Ministerstwem Sprawiedliwości, Prokuraturą Generalną i z organami organizacji państwowych.

W okresie pierwszych miesięcy po Krajowym Zjeździe Adwokatury odbyło się szereg rozmów i spotkań (Prezesa NRA, a następnie całego Prezydium NRA), w tym dwukrotne spotkanie z Przewodniczącym Rady Państwa prof. drem hab. Henrykiem Jabłońskim. Często były kontakty o charakterze merytorycznym z Zastępcą Przewodniczącego Rady Państwa prof. drem hab. Kazimierzem Secomskim, Przewodniczącym Komisji Prawnej Rady Państwa. Złożono też Radzie Państwa trzy informacje problemowe. Prowadzono rozmowy w Wydziale Administracyjnym KC PZPR, w stronnictwach politycznych, w Ministerstwie Sprawiedliwości, w Sądzie Najwyższym, w Prokuraturze Generalnej PRL.

Mniej więcej w połowie 1984 r. stawał się coraz bardziej widoczny fakt powstawania znacznych i coraz bardziej pogłębiających się trudności w nawiązywaniu przez kierownictwo Prezydium NRA rozmów zmierzających do załatwienia istotnych spraw adwokatury.

Naczelna Rada Adwokacka wyrażała z tego powodu swój głęboki niepokój i domagała się wyjaśnień co do przyczyn takiego stanu rzeczy od urzędującej Prezes NRA adw. Marii Budzanowskiej. Niepokoje te zogniskowały się ostatecznie w roku bieżącym w apelu do adw. M. Budzanowskiej o ustąpienie ze stanowiska Prezesa NRA. Prezes NRA zgłosiła swą rezygnację z zajmowanego stanowiska w kwietniu br.

Sygnalizowany wyżej stan wyjaśnia jednocześnie przyczyny nierozwinięcia właściwej pracy merytorycznej przez wszystkie wyżej wymienione zespoły.

Współdziałanie adwokatury z organami państwowymi w 1984 r. było jednak w miarę intensywne na szczeblu okręgowych rad adwokackich, natomiast niewystarczające na szczeblu zespołów adwokackich. Niektóre formy współdziałania rad inspirowane były przez Naczelną Radę Adwokacką. Przede wszystkim należy tu wymienić uchwałę NRA z dnia 26 lutego 1984 r., dotyczącą współdziałania organów samorządu adwokackiego w wyborach do rad narodowych. Uchwała ta miała ważną wymowę polityczną, służyła zwiększeniu aktywności społeczno-politycznej adwokatury, jej udziału w organach samorządu terytorialnego. Współdziałaniu adwokatury z organami państwowymi i organizacjami społecznymi służyła też uchwała Prezydium NRA o włączeniu się adwokatury do realizacji zatwierdzonego przez Biuro Polityczne KC PZPR programu edukacji prawno-państwowej społeczeństwa.

2. Charakterystyka stanu adwokatury w 1984 r.

a) Dane dotyczące stanu adwokatów — Informacja o stanie liczbowym

Adwokatura polska według stanu na dzień 31.XII.1984 r. liczyła 3365 adwokatów wykonujących zawód w zespołach adwokackich, w tym w pełnym zatrudnieniu 2912 (zmniejszenie o 2 w porównaniu z 1983 r.) i w niepełnym zatrudnieniu 453 (zmniejszenie o 15 w porównaniu z 1983 r.), tj. razem o 163 mniej niż w 1983 r. Spadek liczby adwokatów wykonujących zawód adwokata w zespołach adwokackich spowodowany był odejściem znacznej grupy adwokatów na emeryturę (przekroczenie 70 roku życia).

W 1984 r. wpłynęło 427 wniosków o wpis na listę adwokatów, z czego zatwierdzono pozytywnie 338 (brak sprzeciwu Ministra Sprawiedliwości).

Plan rozmieszczenia adwokatów na rok 1985 jest obecnie przedmiotem uzgodnień z Ministerstwem Sprawiedliwości przy założeniu, że pewne zwiększenie liczby adwokatów (przykładowo do ok. 3600 w roku 1985) oraz aplikantów adwokackich (do 400 w tymże roku) musi być podyktowane z jednej strony zapotrzebowaniem społeczeństwa na pomoc prawną, a z drugiej strony trudnościami (bardzo dotkliwymi) dotyczącymi lokali zespołowych i w ogóle bazy materialnej.

Średnia liczba spraw przypadających miesięcznie na jednego adwokata wynosiła 8 (w 1981 r.). W 1982 r. wzrosła do 9, w 1983 r. — do 10,5, a w 1984 r. — do 10,9. Nastąpił nieznaczny wzrost spraw w porównaniu z 1983 r. (z ok. 370.000 do 381.366) przy spadku liczby spraw z urzędu z 25.645 do 23.111 (o 2.534 sprawy mniej). Występuje duże zróżnicowanie w liczbie przyjmowanych spraw na jednego adwokata w poszczególnych izbach. Największa liczba spraw w 1984 r. przypadła w izbach: wałbrzyskiej — 177,1, częstochowskiej — 171,6, katowickiej — 169,3, w olsztyńskiej 160,1, w rzeszowskiej — 147,2, w bielskiej — 140,8, a najmniejsza w izbach: warszawskiej — 91,7, koszalińskiej — 120,3, bydgoskiej 122,6. Zakładając, że jeden adwokat jest w stanie prowadzić w miesiącu ok. 14 spraw, należy przyjąć, że w znacznej większości izb istnieją jeszcze rezerwy w możliwości udzielania pomocy prawnej przez dotychczas praktykujących adwokatów. Nie bez znaczenia jest także i to, że nastąpił znaczny wzrost adwokatów pełnozatrudnionych w stosunku do 1982 r.

Co do przynależności do organizacji politycznych, to podnieść należy, że 765 adwokatów należy do PZPR (wzrost o 18 w stosunku do 1983 r.), 201 do ZSL (wzrost o 28), 237 do SD (wzrost o 22).

Szereg adwokatów pełni funkcje w organach władzy państwowej (6 jest posłami na Sejm — wzrost o 1, 49 radnymi do rad narodowych — wzrost o 7). Wśród 48 członków NRA — 12 należy do PZPR, 3 — do ZSL, a 2 — do SD. W skład Prezydium wchodzi 1 członek PZPR i 1 członek SD.

b) Przygotowanie nowych kadr

Na dzień 31.XII.1983 r. było w Polsce 322 aplikantów, w tym 60 pochodzenia robotniczego (18,5%), chłopskiego — 23 (7%). Na dzień 31.XII.1984 r. było 341 aplikantów (wzrost o 19), w tym pochodzenia robotniczego 72 (21,1%) — wzrost o 12 w stosunku do 1983 r. — i chłopskiego 15 (5%) — spadek o 8, a zatem nastąpił wzrost osób pochodzenia robotniczego z 18,5% do 21,1%. Jeśli uwzględnić ogólną tendencję w kraju (stan socjalny wyższych uczelni), to podnieść należy, iż obecny stan aplikantów pochodzenia robotniczego jest wyższy od średniej wśród studentów.

Przekształcenie w składzie aplikantów, uwzględniające zwiększenie liczby osób pochodzenia robotniczego i zmniejszenie liczby aplikantów z rodzin adwokackich,

uwzględnia zalecone przez Radę Państwa kierunki kształtowania rekrutacji do adwokatury. Stan ten jest w dużej mierze wynikiem opracowania przez Prezydium NRA systemu postępowania kwalifikacyjnego, który obiektywizuje kryteria przyjmowania na aplikację.

c) Sytuacja finansowa zespołów i adwokatów

Wzrastają obroty zespołów adwokackich:

w 1980 r. — 503.203.000,—	1982 r. — 951.601.014,—
w 1983 r. — 1.261.011.836,—	1984 r. — 1.490.150.776,—

Wzrost ten jest wynikiem w mniejszej części zwiększenia liczby spraw (1983 r. — 370.000, 1984 r. — 381.366), a w większej — maksymalnego ustalania wynagrodzeń i niedostatecznego ich zróżnicowania.

W 1984 r. nastąpił znaczny wzrost kosztów administracyjnych. Wyrazem tego wzrostu jest spadek udziału zarobków w stosunku do wpływów brutto, który w latach 70 wynosił 50—55,5%, w 1982 r. — 35—38%, a w 1984 r. zanotowano dalszą tendencję spadkową.

Znaczny wzrost obrotów zespołów (w porównaniu z rokiem 1980) przy zwiększonych kosztach spowodował wzrost średniego dochodu netto, który w I półroczu 1984 r. wynosił 18.990 zł, w II półroczu — 17.855 zł (pełnozatrudnieni) oraz w I półroczu 1984 r. — 6.837 zł i w II półroczu — 6.600 zł (niepełnozatrudnieni).

Aktualna sytuacja finansowa zespołów (tendencja od 1982 r.) nasuwa jeden podstawowy wniosek: należy zmienić strukturę wpłat od klientów do zespołów adwokackich w ten sposób, by ryczałt na koszty administracyjne, podstawowe źródło finansowania kosztów, nie był ustalony kwotowo, lecz procentowo od wysokości wynagrodzenia w konkretnej sprawie.

Podnieść należy, iż zwiększenie liczby adwokatów w 1985 r. spowoduje dalsze pogorszenie warunków pracy. Baza lokalowa zespołów adwokackich, mieszczących się szczególnie w tzw. starym budownictwie, wymaga w ok. 50% remontów. 16 okręgowych rad adwokackich złożyło wnioski inwestycyjne na kwotę 92 mln zł.

d) Wskaźniki skuteczności działania zespołu adwokackiego

Adwokaci przyjęli w 1984 r. 381.366 spraw z wyboru i z urzędu. Nastąpił wzrost w porównaniu z 1983 r. o 11.366. Około 90% — to sprawy toczące się przed organami sądowo-prokuratorskimi.

Adwokaci w I półroczu 1984 r. przyjęli 193.165 spraw z wyboru i 12.565 — z urzędu.

Liczba spraw z urzędu w stosunku do I półrocza 1983 r. zmniejszyła się o 956, czyli o 7,0%, natomiast liczba spraw z wyboru w stosunku do I półrocza 1983 r. zwiększyła się o 12.729, czyli o 6,5%. Natomiast w II półroczu adwokaci przyjęli 165.090 spraw z wyboru i 10.546 spraw z urzędu. Liczba spraw z urzędu w stosunku do II półrocza 1983 r. zmniejszyła się o 1.578, czyli o 13,0%, natomiast z wyboru zwiększyła się o 17.458, czyli o 9,5%.

Przeciętne wynagrodzenie w I półroczu za 1 sprawę z wyboru wynosi 3.899 zł i jest większe od przeciętnej w II półroczu 1983 r. o 339 zł, a także większe od przeciętnej w I półroczu 1983 r. o 513 zł. Waha się ono od 3.169 zł w Izbie kieleckiej do 4.662 zł w Izbie białostockiej. Wzrost ten jest więc nieznaczny i nieproporcjonalny do nakładu pracy.

Z przeprowadzonych badań statystycznych wynika, że skuteczność działań adwokatów w sprawach cywilnych i administracyjnych sięga od 50 do 55% ich globalnej działalności zawodowej. Zaobserwowano natomiast niewielkie zmniejszenie skuteczności działalności w sprawach karnych. Natomiast jeśli chodzi o liczbę uwzględnionych podań o rewizję nadzwyczajną, to jest ona nadal minimalna.

Istotne znaczenie dla prawidłowej realizacji ustawy-Prawo o adwokaturze, a także dla wykonania wytycznych Komisji Prawnej Rady Państwa miały — obok planu rozmieszczenia — te wszystkie działania podejmowane w 1984 r., które służyły wypracowaniu możliwie pełnych i zobiektywizowanych kryteriów wpisów na listę adwokatów i aplikantów adwokackich.

W I półroczu 1984 r. NRA podjęła uchwałę dotyczącą określenia rękojmi prawidłowego wykonywania zawodu adwokata, w której wyjaśniono, iż przez pojęcie to należy rozumieć taką kategorię oceny cech osobowych danego kandydata, która opierając się na kryteriach obywatelskich, moralnych i intelektualnych, zezwala na dodatnie prognozowanie sposobu jego przyszłej pracy i postępowania w adwokaturze.

W dniu 6 grudnia 1984 r. Prezydium NRA podjęło uchwałę o szczegółowych zasadach i trybie postępowania NRA, okręgowych rad adwokackich i zespołów adwokackich w sprawach indywidualnych, należących do właściwości tych organów. Uchwała ta, która obowiązuje od 1 stycznia 1985 r., w sposób jednolity dla całej adwokatury i dla wszystkich starających się o wpis na listę adwokatów i aplikantów adwokackich określiła kryteria, jakim powinny odpowiadać osoby, które mogą być wpisane na te listy, a także ustaliła szczegółowy tryb postępowania dostosowany do przepisów prawa o adwokaturze i kodeksu postępowania administracyjnego. Szczególny nacisk położony został na przestrzeganie terminów załatwiania spraw dotyczących wpisów, a także innych spraw indywidualnych.

Prezydium NRA przyjęło także instrukcję obiegu dokumentów w sprawach indywidualnych w NRA, w której szczególny nacisk położono na usprawnienie trybu załatwiania tych spraw w NRA, a zwłaszcza na skróceniu okresu ich rozpatrywania.

Obiektywnie należy stwierdzić, iż mimo poprawy, jaką niewątpliwie uzyskano w 1984 r. w zakresie załatwiania spraw indywidualnych w adwokaturze, sytuacji w tej dziedzinie nie można uznać za zadowalającą. Negatywnie trzeba ocenić zwłaszcza zbytnio wydłużony okres załatwiania tych spraw, nie znajdujący uzasadnienia w obiektywnych lub formalnych przeszkodach, a także stosowanie przez okręgowe rady adwokackie niejednolitych i nieraz dość dowolnych kryteriów oceny osób ubiegających się o wpis na listę adwokatów i aplikantów adwokackich. Sytuacja ta powinna zmienić się — wyraźnie i na korzyść — w 1985 r. Konieczne jest jednak ścisłe stosowanie powołanych wyżej uchwał NRA o rękojmi i uchwały Prezydium NRA dotyczącej załatwiania spraw indywidualnych.

3. Doskonalenie zawodowe adwokatów i kształcenie aplikantów adwokackich

W uchwale podjętej przez Naczelną Radę Adwokacką w sprawie doskonalenia zawodowego adwokatów nałożony został na wszystkie organy samorządu adwokackiego obowiązek opracowania programów doskonalenia zawodowego, zapewnienia niezbędnych dla tego doskonalenia materiałów dotyczących orzecznictwa, ustawodawstwa i publikacji prawniczych, podjęcia starań dla stworzenia bodźców, w tym również ekonomicznych, preferujących pomoc adwokacką na najwyższym poziomie, inicjowanie i popieranie uczestnictwa adwokatów w studiach doktoranckich, studiach podyplomowych oraz innych formach doskonalenia specjalistycznego. Okręgo-

we rady adwokackie zostały zobowiązane do opracowania kadencyjnych planów doskonalenia zawodowego. Zalecono wszystkim zespołom adwokackim poświęcenie co najmniej jednego zebrania w kwartale na omówienie zmian ustawodawczych, orzecznictwa, publikacji prawniczych, istotnych dla wykonywania zawodu adwokata, a także na omówienie zawiłych spraw prowadzonych przez członków zespołu.

Obowiązek organizowania centralnego doskonalenia zawodowego adwokatów — zgodnie z powyższą uchwałą — spoczywa na Ośrodku Badawczym Adwokatury i Komisji Doskonalenia Zawodowego NRA.

Jak wynika z materiałów przekazanych przez okręgowe rady adwokackie, we wszystkich radach prowadzone jest doskonalenie zawodowe. Centralnie zorganizowano w ubiegłym roku dwa kilkudniowe sympozja dla adwokatów prowadzących problematykę doskonalenia zawodowego w radach i specjalizujących się w zagadnieniach, których dotyczyły te sympozja. Ich przedmiotem były zagadnienia kontroli legalności decyzji administracyjnych, postępowania przed Naczelnym Sądem Administracyjnym, a także problematyka ustawy karnej skarbowej i prawa dewizowego.

4. Działalność w zakresie nadzoru nad okręgowymi radami adwokackimi i zespołami adwokackimi

W ubiegłym roku Centralny Zespół Wizytatorów, działający przy Prezydium NRA, przeprowadził 23 wizytacje w okręgowych radach adwokackich, a więc prawie we wszystkich izbach. Przeprowadzono także — w ramach działań CZW — 25 wizytacji zespołów adwokackich. Między innymi objęto wizytacjami badanie rozmieszczenia adwokatów pod kątem zgodności z planem rozmieszczenia, a także z potrzebami ludności, badanie prawidłowości i terminowości wpisu na listę adwokatów i aplikantów adwokackich, sposobu sprawowania nadzoru przez okręgowe rady adwokackie nad zespołami adwokackimi, oceny prawidłowości i terminowości wykonywania przez rady własnych uchwał oraz uchwał NRA i Prezydium NRA. W zespołach adwokackich kontrolą objęto prawidłowość pobierania opłat, prawidłowość zapisów na kontach i sposobu rozliczeń. W roku sprawozdawczym rozszerzono dotychczasowy zakres wizytacji, dokonując kontroli jakości pracy zawodowej adwokatów-członków zespołu wpisanych na listę w okresie ostatnich dwóch lat, a także wrywkowej kontroli w sądzie udziału adwokatów oraz prawidłowości rejestrowania w zespołach toczących się spraw prowadzonych przez adwokatów.

Istotnym ustaleniem Centralnego Zespołu Wizytacyjnego jest — jak stwierdza my — stosunkowo wysoki poziom pracy adwokatów. Nie stwierdzono żadnych poważniejszych uchybień w wykonywaniu przez kontrolowanych adwokatów czynności zawodowych, sposobu prowadzenia akt itp. Wizytacje potwierdziły także, iż mimo pewnego wzrostu obrotów sytuację ekonomiczną zespołów adwokackich określa się w sprawozdaniu CZW jako „trudną przy jednoczesnym braku korzystnych prognoz”. Także warunki pracy adwokatów, jak stwierdzają to wyniki kontroli przeprowadzonych przez CZW, ulegają znacznemu pogorszeniu wskutek trudnej sytuacji lokalowej zespołów adwokackich i trudności finansowych.

Kontrola zgodności uchwał z prawem podlegała stałej ocenie okręgowych rad adwokackich, które uchylały sprzeczne z prawem uchwały zespołów adwokackich. Prezydium NRA uchyliło w trybie art. 60 p.o.a. 43 sprzeczne z prawem uchwały okręgowych rad adwokackich.

Organy wizytacyjne okręgowych rad adwokackich przeprowadziły w okresie spra-

wozdawczym 348 wizytacji, w tym 318 wizytacji ogólnych, 21 wizytacji problemowych i 9 wizytacji w kancelariach indywidualnych.

5. Zagadnienia etyki zawodowej

Naczelna Rada Adwokacka — mając na względzie wytyczne Komisji Prawnej Rady Państwa i wynikającą z nich konieczność szerokich działań w celu dalszego podnoszenia poziomu etycznego adwokatów — podjęła prace nad zmianą dotychczasowego Zbioru zasad etyki adwokackiej i godności zawodu. Prace te prowadziła w ubiegłym roku stała Komisja NRA. W ich rezultacie powstał projekt nowelizacji Zbioru zasad etyki adwokackiej i godności zawodu. Przewiduje on bardziej precyzyjne niż dotychczas ujęcie spraw związanych z wykonywaniem zawodu, a także nowy zakres odpowiedzialności związanej z pełnionymi przez adwokatów funkcjami w organach samorządu, nowy zakres stosunku adwokata do klienta, wzajemnych stosunków koleżeńskich adwokatów. Między innymi w projekcie podkreśla się, że czynności zawodowe adwokata powinny zmierzać do ochrony interesów klienta, która musi być jednak realizowana w ramach obowiązującego prawa. Adwokat, broniąc klienta, nie może uciekać się do stosowania środków niezgodnych z prawem. Nie wolno mu także ujawniać faktów działających na niekorzyść jego klienta.

Dotychczasowe prace potwierdziły, iż podstawowe zasady etyki adwokackiej i godności zawodu, obowiązujące od blisko 15 lat, sprawdziły się w praktyce i dobrze służyły zarówno środowisku adwokackiemu, jak i prawidłowości pomocy prawnej. Niemniej jednak rozwój społeczny w naszym kraju, a także zmiany, jakie zachodzą w środowisku adwokackim, a zwłaszcza tzw. drożność zachodząca pomiędzy wszystkimi zawodami prawniczymi i zwiększenie się liczby adwokatów, uzasadnia poszukiwanie jeszcze bardziej doskonałych form prawnych, gwarantujących nie tylko wysoki poziom zawodowy adwokatów, ale także ich wysokie morale. Jednym z głównych celów samorządu adwokackiego jest bowiem ustawiczne dążenie do samodoskonalenia się adwokatów w szerokim znaczeniu tego słowa i przeciwdziałanie ujemnym zjawiskom występującym przy wykonywaniu tego zawodu.

Mając na względzie wagę nowego Zbioru zasad etyki adwokackiej i godności zawodu, Naczelna Rada Adwokacka postanowiła poddać jego projekt środowiskowej konsultacji, przede wszystkim w zespołach adwokackich. Jego skuteczność będzie bowiem z pewnością zależeć od tego, czy przyjęte w nim rozwiązania będą akceptowane przez zdecydowaną większość członków samorządu adwokackiego.

Uchwalenie nowego Zbioru przewidywane jest w planie pracy na II półrocze 1985 r.

W roku sprawozdawczym zagadnienia etyki zawodowej były przedmiotem zebrań szkoleniowych w zespołach adwokackich. Rozpoczęły się też prace przygotowawcze nad organizacją w roku 1986 sympozjum na temat etyki zawodu adwokata, z udziałem adwokatów zagranicznych (zwłaszcza adwokatów socjalistycznych). Propozycja udziału w tym sympozjum spotkała się ze szczególnym zainteresowaniem ze strony adwokatury węgierskiej i austriackiej.

6. Sprawy dyscyplinarne

W 1984 roku wpłynęło do rzeczników dyscyplinarnych okręgowych rad adwokackich 159 spraw, a ponieważ z poprzedniego okresu pozostało 44, łącznie więc do rozstrzygnięcia były 203 sprawy.

Do sądów dyscyplinarnych skierowano 46 aktów oskarżenia, a 81 spraw załatwiono w inny sposób (umorzenie, ostrzeżenie dziekańskie, brak znamion przewinienia dyscyplinarnego itp.).

Do 31 grudnia 1984 r. nie zostało jeszcze rozpoznanych 76 spraw, gdyż wpłynęły one do rzeczników w ostatnim kwartale.

Najwięcej zarzutów dotyczy przewinień z zakresu niedopełnienia obowiązków zawodowych, rzadziej występowało nadużycie wolności słowa, nieprawidłowe rozliczenia finansowe z klientami, a także naruszenie etyki zawodowej.

Do Rzecznika Dyscyplinarnego Naczelnej Rady Adwokackiej wpłynęło w tym okresie 10 spraw, a 3 pozostały z roku ubiegłego. Wobec 4 obwinionych wniesiono akt oskarżenia, w 2 sprawach odmówiono wszczęcia postępowania dyscyplinarnego, a w 2 dalszych umorzono postępowanie.

Ważnym elementem działalności Rzecznika Dyscyplinarnego NRA i jego zastępców było przeprowadzenie 18 wizytacji na terenie okręgowych izb adwokackich, dotyczących pracy rzeczników dyscyplinarnych ORA oraz referatów skarg. Stwierdzone uchybienia, zwłaszcza w zakresie nieterminowego załatwiania spraw, zostały przekazane właściwym rzecznikom w celu ich wyeliminowania w bieżącej działalności.

Wyższy Sąd Ddyscyplinarny rozpatrzył w 1984 roku 15 spraw, z czego utrzymał w mocy 5 orzeczeń I instancji, podwyższył karę w 3 wypadkach, złagodził w 1, uchylił do ponownego rozpoznania 1, a 5 postępowań umorzył.

W ubiegłym roku do Naczelnej Rady Adwokackiej wpłynęło 131 skarg, tj. o 20 mniej niż w roku 1983. Skargi te dotyczyły naruszenia obowiązków zawodowych i zasad etyki adwokackiej, a także rozliczeń finansowych. Jedna skarga dotyczyła naruszenia wolności słowa przez adwokata.

Wskutek stwierdzenia zasadności zarzutów podniesionych w skargach, w stosunku do 16 adwokatów wyciągnięte zostały konsekwencje bądź przez upomnienie dziekańskie, bądź w formie ostrzeżenia czy zwrócenia uwagi przez okręgową radę adwokacką.

Ocena stanu postępowań dyscyplinarnych dokonana przez NRA wskazuje na postęp, aczkolwiek niezadowalający, w tych postępowaniach i pozytywne zmiany w praktyce orzecznictwa. Równocześnie jednak zauważa się braki w zakresie oddziaływania profilaktycznego w zespołach adwokackich, które powinny zapobiegać rozwojowi nagannych, bądź nawet przestępczych zachowań adwokatów.

W okresie sprawozdawczym miał — niestety — miejsce wzrost postępowań karnych przeciwko adwokatom (do liczby 14), co potwierdza pilną potrzebę przeciwdziałań profilaktycznych ze strony samorządu adwokackiego, a zwłaszcza zespołów adwokackich.

7. Opiniodawstwo w sprawach legislacyjnych

Realizacja przez Prezydium przepisu art. 1 p. o a. wyrażała się przede wszystkim w opiniach prawnych kierowanych do Sejmu, do Rady Państwa lub Ministra Sprawiedliwości, dotyczących projektów ustaw lub innych aktów prawnych.

Opinie te zostały opracowane często z udziałem adwokatów specjalistów z poszczególnych dziedzin prawa w stosunku do następujących projektów ustaw.

- 1) o konsultacjach społecznych i dyskusjach publicznych oraz głosowaniu ludowym,
- 2) o zmianie ustawy kodeks postępowania cywilnego,
- 3) o fundacjach,
- 4) prawo o ustroju sądów powszechnych,
- 5) o Sądzie Najwyższym,

- 6) prawo przewozowe,
- 7) o drogach publicznych,
- 8) o gospodarce gruntami i wywłaszczaniu nieruchomości,
- 9) o zmianie kodeksu karnego,
- 10) o urzędzie Ministra Sprawiedliwości.

Podkreślić należy szczególnie udział przedstawicieli NRA w opracowywaniu założeń do ustawy o amnestii w zespole opiniodawczym PRON. Założenia te w znacznej części znalazły swój wyraz w rozwiązaniach ustawy amnestyjnej.

Na zasadzie przepisu art. 13 p.o.a. Naczelna Rada Adwokacka złożyła Radzie Państwa następujące informacje problemowe:

- 1) w zakresie przewidywanej nowelizacji kodeksu karnego i kodeksu postępowania karnego,
- 2) dotyczącą założeń i ordynacji wyborczej do rad narodowych,
- 3) dotyczącą założeń do ustawy o amnestii.

Złożona też została informacja o sytuacji finansowej adwokatury i pilnej potrzebie zmiany opłat za czynności zespołów adwokackich.

8. Zagadnienia finansowe

Finansowa samowystarczalność adwokatury, będąca z pewnością jednym z warunków samodzielności samorządu adwokackiego, wywiera istotny wpływ zarówno na sytuację zawodową i socjalno-bytową adwokatów, jak i na możliwości działania samorządu adwokackiego i realizację przez adwokatów zadań wynikających z ustawy.

Sytuacja pieniężno-rynkowa w kraju powoduje wysoki wzrost kosztów tej działalności. Stale rosną wydatki na kształcenie aplikantów adwokackich, w całości pokrywane przez adwokatów. Wzrastają koszty zespołów adwokackich. Utrzymanie lokali tych zespołów, kadry pracowników administracyjnych, której wielkość od lat nie wzrasta, a nawet maleje ze względu na oszczędności, finansowanie działalności okręgowych rad adwokackich i Naczelnej Rady Adwokackiej — pochłania coraz większe kwoty. I tak np. w związku z wydatkami NRA w ubiegłym roku konieczne było zwiększenie składki, którą zespoły adwokackie płacą na sfinansowanie tej działalności. W roku 1985 budżet NRA jest o ok. 4 mln wyższy niż w roku ubiegłym. Powoduje to znaczne obciążenia zespołów adwokackich i poszczególnych adwokatów, którzy przeciętnie ok. 50% swych obrotów przekazują na pokrycie kosztów zespołów i samorządu adwokackiego. Sytuacja lokalowa zespołów adwokackich jest — jak wspomniano — wysoce niezadowolająca. Ograniczenie liczby pracowników administracyjnych negatywnie wpływa na poziom pracy zawodowej adwokatów, gdyż obciążanie ich czynnościami administracyjnymi utrudnia prace merytoryczne. Wyposażenie zespołów adwokackich jest niedostateczne, a sytuację z pewnością skomplikuje przewidywany wzrost liczby adwokatów. Ciężka jest sytuacja socjalno-bytowa szeregu adwokatów emerytów, zwłaszcza w podeszłym wieku, którzy mogą liczyć tylko na pomoc ze strony samorządu adwokackiego. W wielu wypadkach pomoc ta jest zaledwie symboliczna.

Naczelna Rada Adwokacka, a zwłaszcza jej Prezydium, w ubiegłym roku wiele uwagi poświęciła działaniom mającym na celu poprawę sytuacji finansowej adwokatury. W wyniku szeregu rozmów przeprowadzonych przez przedstawicieli Prezydium NRA w Ministerstwie Finansów uzyskano w 1984 r. i na początku 1985 r. pozytywne dla adwokatury wyjaśnienie dotyczące zwolnień od podatków, np. podatku od płac aplikantów adwokackich, i nieobciążania zespołów adwokackich podatkiem dochodowym. Pozwoliło to na nie pogarszanie sytuacji adwokatury wskutek nagłego wzrostu obciążeń podatkowych.

Najistotniejszym problemem adwokatury jest jednak utrzymywanie od końca 1981 r. stałych opłat za czynności zespołów adwokackich, w wymiarze sprawiedliwości w nie zmienionych kwotach i systemie kształtowania kosztów zespołów adwokackich, a także brak uzgodnienia ze strony Ministerstwa Sprawiedliwości przesłanego na początku ubiegłego roku projektu uchwały NRA dotyczącego opłat za czynności zespołów adwokackich poza wymiarem sprawiedliwości.

Należy w tym miejscu wyrazić nadzieję (uzasadnioną wynikiem rozmowy przeprowadzonej przez p.o. Prezesa NRA adw. drą Kazimierza Łojewskiego z Ministrem Sprawiedliwości drem Lechem Domerackim w dniu 26 kwietnia br. oraz rozmowy kilku członków Prezydium NRA i dziekanów z Kierownikiem Wydziału Administracyjnego KC PZPR Januszem Kubasiewiczem w dniu 2 maja br.), że problem ten zostanie w niedługim czasie załatwiony z pożytkiem dla adwokatury i jakości wykonywanych przez nią świadczeń na rzecz społeczeństwa.

9. Współpraca z organizacjami społecznymi

Najbliższe i najczęstsze kontakty w ubiegłym roku utrzymywali przedstawiciele NRA z Radą Krajową PRON. Kontakty te dotyczyły opracowania opinii legislacyjnych, a także ustalenia spraw związanych z udziałem adwokatów w działalności PRON.

Kontynuowana była także współpraca nawiązana w 1983 r. z Zarządem Głównym ZSMP co do udziału adwokatów w pracy ośrodków społeczno-prawnych.

Wiceprezes Naczelnej Rady Adwokackiej jest stałym uczestnikiem prac organizowanych przez Zarząd Główny ZPP.

W związku z realizacją programu edukacji prawno-państwowej Biura Politycznego KC PZPR, Naczelna Rada Adwokacka nawiązała współpracę w tym zakresie z szeregiem organizacji społecznych, m.in. ZG ZPP, ZG ZSMP, Ligą Kobiet, TPD i PKPS. Wyraża się ona m.in. w nawiązaniu porozumień co do zwiększonego udziału adwokatów w poradnictwie społeczno-prawnym oraz w pracach tych organizacji w zakresie zapobiegania patologiom społecznym. Podjęte zostały już starania o udział adwokatury w profilaktyce społecznej przez oddziaływanie środków masowego przekazu. I tak Ośrodek Telewizji w Poznaniu w porozumieniu z Okręgową Radą Adwokacką i z udziałem adwokatów rozpoczął edycję z cyklu „Bliżej prawa”.

Jak wynika z materiałów przesłanych przez okręgowe rady adwokackie, na tym szczeblu istnieje szereg tradycyjnych już i kontynuowanych od dłuższego czasu form współpracy adwokatów z organizacjami społecznymi działającymi na terenie poszczególnych izb adwokackich, przede wszystkim przez udział w poradnictwie społecznym, spotkania z młodzieżą w szkołach i podczas akcji obozowej oraz przez udział adwokatów jako wykładowców w tzw. uniwersytetach prowadzonych przez TWP.

Poszczególne rady adwokackie kontynuują — na podstawie porozumienia z zakładami pracy — wykłady z zakresu upowszechniania prawa wśród załóg pracowniczych, np. ORA w Warszawie z Zakładami im. Kasprzaka. Również zainicjowane zostały prace adwokatów na rzecz wojewódzkich zespołów poselskich i wojewódzkich rad narodowych, np. ORA w Częstochowie zapewniła udział adwokatów w pracach zespołu konsultacyjnego d/s samorządu pracowniczego.

10. Współpraca z adwokatami zagranicznymi

Działalność samorządu adwokackiego w zakresie współpracy z adwokatami innych krajów prowadzona była przez organy naczelné adwokatury oraz obejmowała

kontakty poszczególnych izb adwokackich z analogicznymi organizacjami adwokatury, szczególnie w krajach socjalistycznych (NRD, Węgry), w których przez obustronne wizyty grup adwokatów następowało wzajemne poznawanie się, wymiana doświadczeń zawodowych i omówienie ustroju oraz zasad organizacji adwokatów. Podkreślić należy stałą współpracę Izby katowickiej z adwokatami NRD w Halle, a Izb lubelskiej i krakowskiej z adwokatami węgierską.

Działalność naczelnych organów adwokatury w tym zakresie obejmowała:

- udział w pracach międzynarodowych organizacji adwokackich (International Bar Association),
- udział we współpracy prezesów adwokatów europejskich w Wiedniu, bilateralne kontakty z adwokatami NRD i Jugosławii, Francji i Austrii,
- wymiana czasopism prawniczych i adwokackich oraz wzajemne publikacje w tych czasopismach,
- dalsze prace nad zapewnieniem pomocy prawnej dla obywateli innych państw socjalistycznych na zasadach wzajemności w systemie prac organizacji adwokackich.

Adwokatura polska przyjęła czteroosobową delegację adwokatury jugosłowiańskiej, której przewodniczył Prezes Federacji Izb Adwokackich Jugosławii adw. Rudi Selih, a w skład wchodził prezesi adwokatów Serbii, Macedonii i Wojwodiny.

Przedmiotem obrad w czasie pobytu delegacji była wymiana doświadczeń zawodowych i ustalenie zakresów problemowych wspólnego zainteresowania oraz ustalenie programu stałych kontaktów.

Przygotowana została robocza wizyta w Moskwie w celu wprowadzenia zmian do porozumienia w zakresie zastępstwa adwokackiego obywateli obu krajów.

Prezydium NRA zwróciło się do Union Internationale des Avocats o reaktywowanie członkostwa adwokatury polskiej w tej międzynarodowej organizacji, do której adwokatura polska należała jeszcze w okresie przedwojennym, wznowienie zaś jej przynależności w tej liczącej się organizacji zawodowej służyć będzie wzrostowi rangi adwokatury polskiej i przyczyniać się przez to do uznania pozycji międzynarodowej Polski. Adwokatura ma informację o pozytywnym wstępnym stanowisku UIA.

11. Ośrodek Badawczy Adwokatury i działalność wydawnicza

W roku sprawozdawczym działalność Ośrodka Badawczego Adwokatury koncentrowała się na:

- organizowaniu metodyki form doskonalenia zawodowego,
- inicjowaniu i organizowaniu zajęć z zakresu wymowy sądowej na studiach prawniczych,
- prowadzeniu prac dydaktycznych socjologii zawodu, w tym szczególnie w wykonywaniu zawodu adwokata w zespole adwokackim,
- zorganizowaniu ogólnopolskiego konkursu krasomówczego aplikantów adwokackich,
- pracach badawczych nad historią adwokatury i kontynuowaniem edycji Słownika Biograficznego Adwokatów Polskich,
- pracy kulturotwórczej adwokatów poprzez działalność Klubu Adwokatów Pisarzy, Klubu Adwokatów Plastyków, Klubu Adwokatów Przyjaciół Książki, Klubu Adwokatów Miłośników Muzyki,

Ośrodek m.in. nawiązał kontakty oraz podjął wspólną pracę z Ośrodkiem Badawczym Radców Prawnych przy Krajowej Radzie Radców Prawnych.

Ośrodek nawiązuje też współpracę z prawniczymi środowiskami naukowymi, inicjując badania nad ustrojem i organizacją adwokatury.

Ośrodek zorganizował sesję historyczną na temat „Adwokaci w Powstaniu Warszawskim”.

Działalność publicznoprawna i samorządowo-zawodowa Naczelnej Rady Adwokackiej jest prowadzona również w organie prasowym adwokatury „Palestrze”. Jest to czasopismo ukazujące się od 1957 r. (a więc już 28 lat), będące w dużym stopniu kontynuacją miesięcznika o tej samej nazwie z lat 1924—1939.

Miesięcznik „Palestra” spełnia m.in. następujące funkcje jako organ prasowy Naczelnej Rady Adwokackiej:

- a) informacyjno-problemową w dziedzinie upowszechniania prawa PRL i oddziaływania na kształtowanie i stosowanie, tudzież współdziałania w ochronie praw i wolności obywatelskich,
- b) szkoleniową, jako środek doskonalenia warsztatu zawodowego adwokatów i popularyzacji zasad deontologii adwokackiej (komentarze, wyjaśnienia interpretacyjne),
- c) organizatorską, służącą umacnianiu struktur samorządowych adwokatury przez publikacje wewnątrzsamorządowych aktów normatywnych NRA i jego Prezydium, sprawozdań organizacyjnych okręgowych rad adwokackich itd.

Miesięcznik w nakładzie 6.360 egzemplarzy działa na rzecz wzrostu autorytetu adwokatury i podnoszenia poziomu działalności zawodowej adwokatów. Jego tematyka obejmuje m.in. monograficzne opracowania o wielu dawnych i nowych instytucjach prawnych (np. w br. o prawie dewizowym, o aspektach prawnych pracy w gospodarstwach rolnych, o ochronie dóbr osobistych, o prawnej problematyce ochrony środowiska itd.), przeglądy orzecznictwa sądowego (Sądu Najwyższego i Naczelnego Sądu Administracyjnego), informacje o sylwetkach wybitnych adwokatów, recenzje dzieł prawniczych itd. Kilka razy rocznie ukazują się jako wkładki do miesięcznika w serii „Biblioteka «PALESTRY»” broszury o charakterze samokształceniowym (np. ostatnio: „Prawo odmowy zeznań i odpowiedzi w procesie cywilnym”).

Miesięcznik „Palestra” jest rozpowszechniony w kolportażu zamkniętym i dostępny dla wszystkich członków adwokatury oraz dla organów prokuratury i sądownictwa, szkół wyższych (wydziałów prawa), naczelnych i terenowych organów administracji, a także częściowo dla odbiorców zagranicznych.

Afiliowane przy „Palestrze” wydawnictwo pt. „Słownik Biograficzny Adwokatów Polskich” powstało z inicjatywy adw. dra R. Łyczywka. Pierwszy zeszyt tomu I SBAP ukazał się w 1980 r., dotychczas zostały wydane 4 zeszyty. W toku są prace przygotowawcze do publikacji 1 zeszytu tomu II, obejmującego biografie adwokatów działających i zmarłych w okresie 1919—1944.

12. Wnioski

Naczelna Rada Adwokacka zakresła sobie na rok 1985 następujące zadania:

1. Działania organizacyjne w celu zdyscyplinowania postaw i zachowań adwokackich w zakresie wykonywania zawodu, stosunku do samorządu i jego pracy oraz w zakresie poziomu etycznego.

Działania te będą realizowane przez:

- sfinalizowanie prac związanych z uchwaleniem „Zbioru zasad etyki adwokackiej i godności zawodu”,
- pełną realizację uchwały NRA z dnia 11.XI.1984 r. w sprawie programu doskonalenia zawodowego,

- zwiększenia funkcji nadzorczych nad okręgowymi radami adwokackimi w zakresie polityki kadrowej, prowadzenia spraw dyscyplinarnych oraz działalności wizytacyjnej.
2. Budowanie autorytetu państwa i prawa w działalności zawodowej adwokatów oraz zwiększanie udziału adwokatów w procesie doskonalenia prawa powszechnego i miejscowego.
 3. Podjęcie działań w zakresie zwiększania udziału adwokatów w kształtowaniu świadomości prawnej społeczeństwa.
 4. Starania o poprawę warunków pracy, socjalnych i lokalowych adwokatów i aplikantów adwokackich.
 5. Kontynuacja starań o uzyskanie zmiany rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości o opłatach za czynności zespołów adwokackich.
 6. Opracowanie w uzgodnieniu z Ministerstwem Sprawiedliwości planu rozmieszczenia adwokatów i aplikantów adwokackich na lata 1985 i 1986.

13. Zestawienie liczbowe członków samorządu adwokackiego

IZBA	Dzlekani	Członkowie rad	Rzecznicy dyscyplinarni	Prezesi sądów dyscyplinarnych	Członkowie sądów dyscyplinarnych	Członkowie komisji rewidycyjnych	Razem
1	2	3	4	5	6	7	8
białostocka	1	10	1	1	11	5	29
bielska	1	10	1	1	11	5	29
bydgoska	1	10	1	1	11	5	29
częstochowska	1	10	1	1	11	4	28
gdańska	1	12	1	1	19	4	38
katowicka	1	15	1	1	19	7	44
kielecka	1	10	1	1	11	5	29
koszalińska	1	7	1	1	10	5	25
krakowska	1	15	1	1	19	6	43
lubelska	1	12	1	1	19	5	39
łódzka	1	14	1	1	19	7	43
olsztyńska	1	7	1	1	11	5	26
opolska	1	7	1	1	10	5	25
płocka	1	7	1	1	11	5	26
poznańska	1	15	1	1	19	7	44
radomska	1	7	1	1	11	5	26
rzeszowska	1	12	1	1	19	6	40
siedlecka	1	7	1	1	11	6	26
szczecińska	1	10	1	1	11	5	29
toruńska	1	10	1	1	11	5	29
wałbrzyska	1	10	1	1	11	5	29
warszawska	1	14	1	1	25	7	49
wrocławska	1	11	1	1	19	6	39
zielenogórska	1	7	1	1	10	6	25
O g ó ł e m:	24	253	24	24	339	130	794